

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9620 af 18/08/2009 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2009-6-0839

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2009-6-0839

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2009-6-0839

Resumé

Klager – en bedemandsforretning – klagede over udsendelsen ”Kontant” på Danmarks Radio.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Danmarks Radios afgørelse vedrørende overtrædelse af god presseskik og afslag på genmæle kan indbringes for Pressenævnet senest fire uger efter, at afgørelsen/afslaget er kommet frem til klageren, jf. medieansvarsloven § 34, stk. 3 og § 40, stk. 1.

Klagen vedrører Danmarks Radios endelige afgørelse af 2. april 2009 (indstempet hos klagers advokat Finn Holm-Jørgensen den 14. april 2009). Da klagen over afslaget først er modtaget i Pressenævnet den 28. maj 2009, er klagen som udgangspunkt indgivet efter klagefristens udløb. Da Pressenævnets brev af 3. april 2009 imidlertid kan have bibragt advokaten det indtryk, at klagefristen var afbrudt, finder nævnet ikke grundlag for at afvise sagen.

Pressenævnet bemærker, at spørgsmålet om, hvorvidt klager er berettiget til økonomisk kompensation, henhører under domstolene, og falder uden for nævnets kompetence.

Parterne har afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt der ved bisættelsen af [A]s hustru var valgt gravsted, og hvorvidt bedemandsvirksomheden skulle sørge for at booke lokaler til den efterfølgende sammenkomst. Sådan som sagen foreligger oplyst, kan nævnet ikke tage stilling til hvilken forklaring, der er den rigtige. Det lægges til grund, at blomsterne blev placeret på et andet område, end hvor [A]s hustru efterfølgende blev bisat, og at en medarbejder fra bedemandsfirmaet meddelte, at der ikke var plads til begravelsesgæsterne på Sognegården.

Det lægges endvidere til grund, at [K] havde påtaget sig at sikre eventuel refusion fra Sygesikring Danmark (herunder fremsende dokumentation for dødsfaldet) samt at indrykke en dødsannonce for [C] som del af betalte begravelsesopgaver. Efter det oplyste indsendte [B] dødsattesten til Sygesikring Danmark i januar 2009, og dødsannoncen i avisen var ikke korrekt.

Pressenævnet finder, at ovennævnte oplysninger kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for bedemandsfirmaet og har derfor skullet efterprøves i særlig grad, inden de blev bragt, først og fremmest ved forelæggelse for klager. Det fremgår af [B]s kommentarer i indslaget, at aftalen med [A] var uklar, ligesom bedemanden beklagede forløbet med dødsannoncen. Udsagnet ”[B] har altså beholdt 7.800 kroner” er ikke korrekt, eftersom bedemandsfirmaet tilbageførte pengene til Brøndby Kommune. Da tilbageførslen omtales i udsendelsen, udtaler nævnet imidlertid ikke kritik af udsagnet. Nævnet finder herefter, at klagers kommentarer er medtaget i fornødent omfang.

[C]s vurdering ”undskyld udtrykket, han er en svindler” fremstår klart som hendes kommentar på baggrund af de offentliggjorte oplysninger, og nævnet finder ikke, at Danmarks Radio herved eller i øvrigt har tilsidesat god presseskik.

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden

skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Efter det ovenfor anførte finder nævnet, at de bragte oplysninger er korrekte eller oplysninger, som i sammenhængen ikke er egnet til at påføre klager betydelig skade. [K] er derfor ikke berettiget til at få bragt et genmæle.

[K] har ved advokat Finn Holm-Jørgensen har klaget til Pressenævnet over en udsendelse i Danmarks Radio den 10. februar 2009, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat. Klagen omfatter endvidere mediets afslag på genmæle.

1 Sagsfremstilling

Danmarks Radio bragte den 10. februar 2009 i udsendelsen ”*Kontant*” et indslag vedrørende bedemandshandforretninger. Indslaget var kritisk over for branchen, bl.a. fordi der ikke krævedes en officiel uddannelse eller autorisation for at drive en bedemandshandforretning. Af indslaget fremgik bl.a. følgende:

”*Studievært*: Ikke alle bedemænd har fingeren på pulsen. Nogen glemmer urnen. Andre lægger blomster på den forkerte grav. Og så er der dem, der er lige lovlig smarte, når der skal skrives regninger ud. Velkommen til *Kontant*.”

Speak: I Danmark er det nemmere at blive bedemand end pølsemænd. Og nogle bedemænd svigter deres kunder.

...

Speak: Bedemandens dårlige service rammer dem, der har mistet én, de holdt af.

...

Speak: Midt i sorgen har man jo ikke lige brug for en bedemand, der tager penge for ydelser, han aldrig har leveret, men hvis du tror, bedemanden beklager, så kan du tro om igen.

...

Studievært: Kiste, gravøl, dødsannonce. Der er tusind ting at tænke på, når man lige har mistet én af sine kære. Og så er det jo rart, hvis bedemanden kan hjælpe midt i sorgen. Men ikke alle bedemænd lever op til deres helt særlige ansvar. Det ved [A], som du skal møde nu. Vi talte med ham i sidste uge, da sneen dalede over kirkegården i Nærum.

Speak: [A]s kone døde uventet, og han var derfor i chok og stor sorg. Han henvendte sig til bedemand [B] fra [K] i Nærum. De aftalte, at bedemanden skulle stå for det hele, fordi [A] ikke havde overskud til at organisere bisættelsen selv.

[A]: Jeg magtede det ganske simpelthen ikke. Jeg var kørt helt ned. Min kone *havde* været syg, men jeg var jo ikke klar over, det endte, som det gjorde. Og han tilbød selv at ordne alle disse ting.

Speak: Udover at stå for alt det praktiske, papirarbejde og arrangering af selve bisættelsen, havde bedemanden lovet at reservere sognegården. [A] forventede at samle en 50-60 mennesker efter bisættelsen. Men kun tre dage før, ringede bedemanden og fortalte, at lokalet var udlejet.

[A]: Jeg siger til ham: ”Så må du prøve at finde noget andet til mig. Og jeg kan da ikke stå med alle de gæster og sige farvel i kirkedøren”.

Speak: Men bedemanden ringede aldrig tilbage, så [A] måtte selv tage affære. Og heldigvis var sognegården i Søllerød fleksibel og skaffede plads til hans selskab.

[A]: Jeg var på kollapsens rand. Det er ikke for meget sagt. Det var jeg faktisk. Jeg skylder de mennesker, der hjalp mig dengang, utroligt meget.

Speak: Men hans genvordigheder var ikke slut. For hvad havde bedemanden gjort af alle blomsterne fra kirken, som skulle ligge på hans hustrus gravsted?

[A]: Der var ingen blomster på pladsen, hvor min hustru skulle begravnes eller bisættes. Det viste sig, at de lå en halv kilometer væk på en helt anden gravplads.

Speak: Og urnen, den kom først 13 dage efter bisættelsen. Skønt den havde stået klar til afhentning allerede et par dage efter.

[A]: Det var et mareridt, fordi når man nu ønsker, at ens hustru gennem så mange år gerne kommer pænt i jorden, så virker det fuldstændigt uvirkeligt. Ja, jeg følte mig snydt og bedraget. Det er ikke for meget sagt.

Speak: Og forleden skete der igen noget, som pustede til hans vrede. Ind ad brevsprækken dumper en check fra bedemanden på 1.400 kroner. Det viser sig at være begravelseshjælp fra Sygesikring Danmark. Penge som normalt udbetales i forbindelse med bisættelsen. Forklaringen er, at det har taget Wikkelsø otte måneder at sende en dødsattest videre. Efter disse oplevelser undrer [A] sig over, at der ikke stilles større krav til bedemandserhvervet.

[A]: Jeg er selv gammel elinstallatør. Og for at være elinstallatør, der skal man autoriseres, og man skal tegne forsikringer for at få lov til at virke. Og man må ikke gøre ditten, og man må ikke gøre datten. Og det kan jeg godt forstå, men jeg kan ikke forstå, at enhver kan nedsætte sig som bedemand.

Speak: Kontant møder [B] i bedemandsbutikken i Nærum.

Reporter: Hvis du skal kommentere sådan overordnet på [A]s kritik. Hvad vil du så sige til den?

[B], *bedemand*, [K]: Ja, jeg vil sige sådan set altså. Den afviser vi sådan set.

Reporter: Hvert eneste kritikpunkt?

[B]: Ja, selvfølgelig, kan vi da godt sige altså. Han har åbenbart ikke forstået det, vi har sagt ham.

Reporter: Kan du ikke forstå, at han er ked af det og føler, at han har manglet noget hjælp fra jer? I har jo for eksempel ikke været til at få kontakt til overhovedet?

[B]: Det var det, jeg afviste før. Vi er til at komme i kontakt med. Hvorfor skulle vi ikke tage telefonen og svare ham? Det her er et serviceerhverv, og vi forsøger selvfølgelig at yde den bedste service over for de personer, vi har med at gøre.

...

Studievært: Imens dét sker [Kontants opstart af egen bedemandsforretning], der skal vi tilbage til bedemand Wikkelsø og hans utilfredse kunder.

...

Speak: [C]s mand døde 9. april sidste år. Og hun har heller ikke de bedste erfaringer med bedemand [B].

[C]: Jeg er skuffet. Jeg er dybt rystet over, at en mand - der har med mennesker at gøre, som faktisk i mange tilfælde er i chok, er i dyb sorg - behandler folk så uværdigt.

Speak: Først gik det galt med dødsannoncerne. To gange kom de i avisen med forkerte datoer.

[C]: Jeg har stadig væk ikke fået en ordentlig annonce, men jeg har betalt for det. Og det er ikke pengene, det handler om. Jeg ville godt have haft en rigtig. Med de rigtige datoer.

[B]: Jeg vil sige, at der har jeg lavet en fejl vedrørende dødsannoncen. Og det beklager jeg dybt og inderligt, for det er mig, der har lavet den fejl.

Speak: Senere forsvandt den originale vielsesattest og [C]s originale navneattest hos bedemanden. De er aldrig fundet igen. Og urnen den ankom først til kirkegården fem uger efter bisættelsen.

[C]: Så der går over en måned, før min mand kommer i jorden. To måneder efter begravelsen er [C] i skifteretten. Her fortæller de hende, at hun har 7.800 kroner til gode i begravelseshjælp. Hun henvender sig til kommunen for at få pengene udbetalt.

[C]: Men kommunen siger, de havde sendt dem. Så siger jeg: ”Det er ikke til mig”. Så finder de ud af, at de har sendt dem til bedemanden. Og bedemanden har jo altså ikke reageret til trods for, at det er mine penge, og jeg har betalt min regning.

Speak: Bedemand [B] har altså beholdt 7.800 kroner, som var kommunens begravelseshjælp til [C].

[B]: Vi har herfra, fra kommunen af, at der kun er udbetalt 1.050 kroner og ikke en krone mere.

Speak: Det passer ikke. Kontant har talt med kommunen, som bekræfter, at de udbetalte de 7.800 kroner til [B] i juni, og at de *efter* [C]s henvendelse en måned senere måtte rykke bedemanden for, at hun kunne få sine penge.

[C]: Jeg tænker, at han, undskyld udtrykket, han er svindler, og jeg bliver rigtig gal. Jeg bliver ked af det og rigtig gal. Og nu bliver jeg ked af det igen.”

Yderligere oplysninger i sagen

[K] fremsendte den 27. april 2008 en faktura til [C] lydende på begravelsesomkostningerne inklusive dødsannoncen. Bedemanden fremsendte den 29. april 2008 en kreditnota for dødsannoncen. [C] indbetalte imidlertid den 5. maj 2008 det fulde beløb for begravelsen (inklusive udgifter til den fejlagtige dødsannonce) og anførte i forbindelse med betalingen: ”Så er hele beløbet betalt inkl. annonce. Jeg forventer en ny i Folkebladet med rigtig dødsdato.”

Af fremlagte bankudskrifter fremgår det, at Brøndby Kommune den 6. maj 2008 indbetalte 1.050 kroner til [K]. Kommunen indbetalte yderligere 7.800 kroner den 2. juli 2008, som bedemanden tilbageførte den 22. juli 2008. Kommunen overførte den 25. juli 2008 pengene til [C].

Advokat Finn Holm-Jørgensen klagede ved brev den 19. februar 2009 til Danmarks Radio over udsendelsen. Af brevet fremgik følgende:

”Som advokat for [K], Nærum Hovedgade 49, 2850 Nærum skal jeg anmode om, at mine klienter i anledning af de stærkt fordrejede oplysninger i magasinet ”Kontant” den 10. februar 2009 får lejlighed til at tage til genmæle, jf. medieansvarsloven § 36.

Endvidere forbeholdes mine klienters erstatningskrav som følge af det betydelige omsætningstab, som udsendelsen har medført.

Jeg henviser til vedlagte redegørelse af 16. ds. med bilag udarbejdet af [B], [K].

En hurtig reaktion på nærværende henvendelse imødeses.”

Danmarks Radio afviste den 4. marts 2009 (fejldateret til 2008) advokatens anmodning og gav behørig klagevejledning. Ved brev af 2. april 2009 fremsendte advokat Finn Holm-Jørgensen følgende til Pressenævnet:

”Som advokat for [K] indbringer jeg herved vedlagte afvisning af 4. fm. fra DR-Perspektiv med påstand om genmæle og erstatning som anført i min vedlagte henvendelse af 19. februar d.å. til DR [redegørelsen af 16. februar 2009 var ikke vedlagt].

Da jeg har anmodet DR Radio om at genoverveje afgørelsen, er denne henvendelse til Pressenævnet alene sket for at afbryde forældelsesfristen.

Jeg vender tilbage, når jeg har modtaget svar fra DR Radio.

Modtagelsen bedes anerkendt.”

Pressenævnet anerkendte ved brev af 3. april 2009 modtagelsen og oplyste følgende:

”Skulle Deres klient efter endt korrespondance med mediet ønske at klage, beder vi Dem meddele os det, og i den forbindelse fremsende kopi af denne korrespondance.

På det foreliggende grundlag foretager nævnet ikke videre.”

Pressenævnet modtog den 28. maj 2009 advokat Finn Holm-Jørgensen klagebrev af 27. maj 2009. I den forbindelse genfremsendte advokaten brevet af 19. februar 2009 (vedlagt redegørelse af 16. februar 2009)

og Danmarks Radios afslag af 4. marts 2009. Herudover vedlagde advokaten sin egen replik af 26. marts 2009 og Danmarks Radios duplik af 2. april 2009.

2 Parternes synspunkter

2.1 [K]' synspunkter

Advokat Finn Holm-Jørgensen har anført, at klagefristen til Pressenævnet er overholdt. Der fremgår hverken af Pressenævnets kvitteringsbrev af 3. april 2009 eller af medieansvarsloven, at der er nogen frist for, hvornår en klage skal være indgivet efter en fristafbrydelse. Danmarks Radios brev af 2. april 2009 er indstempet tirsdag den 14. april 2009 på advokatens kontor, hvilket er naturligt sammenholdt med påskeugen (2. påskedag var mandag den 13. april 2009).

Vedrørende indholdet af udsendelsen har advokaten anført, at Danmarks Radio gennemgik kritikken fra de to kunder med [B]. På trods heraf har Danmarks Radio redigeret interviewet, således at kundernes kritik står uimodsagt.

[A]

Bedemandsfirmaet havde indvilliget i at forhøre sig ved Sognegården vedrørende muligheden for at arrangere kaffebord der. Der blev ikke givet tilsagn om, at man ville finde andre lokaliteter, da det ikke kunne lade sig gøre. Klagers synspunkt fremgik ikke af udsendelsen.

Ved datoen for bisættelsen var afdødes gravsted ikke valgt, dvs. bedemanden havde ikke mulighed for at lægge blomsterne på det gravsted, som [A] efterfølgende valgte. I en sådan situation er det kutyme, at blomsterne lægges på de ukendtes grav/kranspladsen. Af udsendelsen fremgår det alene, at blomsterne er lagt det forkerte sted.

Den originale dødsattest blev overleveret til kordegnen ved bisættelsen. Indslaget giver indtryk af, at bedemanden var otte måneder om at få indsendt dødsattesten til Sygesikring Danmark. Sygesikringen oplyste ved klagers første henvendelse, at der ikke var nogen begravelseshjælp for det anførte CPR-nummer, og klager fremsendte derfor en faktura til [A]. På baggrund af et læserbrev fra [A], tog klager igen kontakt til Sygesikring Danmark. Denne gang oplystes, at [A] havde 1.400 kroner til gode. Klager fremsendte derfor en kopi af dødsattesten, så beløbet kunne komme til udbetaling.

[C]

[B] har erkendt, at der var en fejl i dødsannoncen. Klager bad avisen om at rette annoncen og sendte en kreditnota til [C] (avisen rettede dog ikke fejlen). Denne dokumentation blev forevist Danmarks Radio.

[C] søgte om det laveste beløb i begravelseshjælp (1.050 kroner). Den 2. juli 2008 indsatte Brøndby Kommune imidlertid 7.800 kroner på klagers konto. Da beløbet ikke kunne afstemmes til åbentstående sager, kontaktede klager kommunen og aftalte, at pengene blev ført retur. Inden udsendelsen afviste klager over for Danmarks Radio at have beholdt de 7.800 kroner og fremsendte ved fax af 10. februar 2009 kl. 16.00 kopi af bankoverførslerne.

Advokaten har herudover anført, at Danmarks Radio burde have slettet den ubeføjede udtalelse om, at [B] er en svindler.

2.2 Danmarks Radios synspunkter

Danmarks Radio har anført, at mediet på trods af fristafbrydelsen finder det problematisk, at klager først klagede den 27. maj 2009. En anmodning om afbrydelse af fristen bør medføre, at klager skal indgive sin klage hurtigst muligt og senest fire uger efter sin anmodning om afbrydelse af klagefristen, idet 4-ugers-forlængelse svarer til den almindelige klagefrist i medieansvarsloven.

Vedrørende udsendelsen har Danmarks Radio afvist, at mediet har bragt faktisk forkerte oplysninger. [B] blev inden udsendelsen gjort bekendt med indholdet i indslaget og fik mulighed for at kommentere på kritikken.

[A]

[A] var af den klare opfattelse, at han havde bedt bedemanden tage sig af ”alt” i forbindelse med bisættelsen af sin kone, herunder bestilling af Sognegården. Der er ikke grund til at tro, at denne opfattelse ikke er korrekt, da bedemandsfirmaet kontaktede ham med en melding om, at Sognegården var optaget. Bedemandsfirmaet har således i det konkrete tilfælde været involveret i bestillingen, selvom dette i almindelighed gøres af de pårørende selv. Denne del citeres ikke i udsendelsen, da [B] afviser at have begået fejl i forbindelse med bisættelsen af [A]s kone *i det hele taget*.

[A] havde over for bedemanden oplyst, at hans kone skulle begraves på område 116. Blomsterne skulle derfor lægges i dette område. Såfremt bedemanden var i tvivl, kunne han have kontaktet [A]. Det gjorde [B] ikke, ligesom han heller ikke oplyste, hvor blomsterne var anbragt.

[B] fremsendte dødsattesten til Sygesikring Danmark i januar 2009, hvorfor begravelseshjælpen først kom til udbetaling der. [B] har ikke fremlagt dokumentation for, at han tidligere skulle have kontaktet Sygesikring Danmark med henblik på udbetaling af begravelseshjælpen.

[C]

[C] har bekræftet, at [B] tilbød hende at tilbagebetale pengene for dødsannoncen, men da hun hellere ville have en korrekt dødsannonce, betalte hun det fulde beløb for begravelsen. Kreditnotaen for annoncen er ikke kommet til udbetaling.

[C] havde ikke modtaget de 7.800 kroner til begravelseshjælp, som kommunen havde udbetalt til [B]. Dette blev forelagt for [B] under interviewet. Han afviste at have modtaget beløbet. Pengene blev tilbageført til kommunen, da kommunen kontaktede [B]. Det påstås ikke i udsendelsen, at klager havde til hensigt at beholde pengene.

Betegnelsen ”svindler” er [C]s frustrerede kommentar, som var berettiget at bringe i den konkrete kontekst.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Axel Kierkegaard, Jan Kristensen, Lene Sarup») og Marianne Druedahl.

Danmarks Radios afgørelse vedrørende overtrædelse af god presseskik og afslag på genmæle kan indbringes for Pressenævnet senest fire uger efter, at afgørelsen/afslaget er kommet frem til klageren, jf. medieansvarsloven § 34, stk. 3 og § 40, stk. 1.

Klagen vedrører Danmarks Radios endelige afgørelse af 2. april 2009 (indstempet hos klagers advokat Finn Holm-Jørgensen den 14. april 2009). Da klagen over afslaget først er modtaget i Pressenævnet den 28. maj 2009, er klagen som udgangspunkt indgivet efter klagefristens udløb. Da Pressenævnets brev af 3. april 2009 imidlertid kan have bibragt advokaten det indtryk, at klagefristen var afbrudt, finder nævnet ikke grundlag for at afvise sagen.

Pressenævnet bemærker, at spørgsmålet om, hvorvidt klager er berettiget til økonomisk compensation, henhører under domstolene, og falder uden for nævnets kompetence.

Parterne har afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt der ved bisættelsen af [A]s hustru var valgt gravsted, og hvorvidt bedemandsvirksomheden skulle sørge for at booke lokaler til den efterfølgende sammenkomst. Sådan som sagen foreligger oplyst, kan nævnet ikke tage stilling til hvilken forklaring, der er den rigtige. Det lægges til grund, at blomsterne blev placeret på et andet område, end hvor [A]s hustru efterfølgende blev bisat, og at en medarbejder fra bedemandsfirmaet meddelte, at der ikke var plads til begravelsesgæsterne på Sognegården.

Det lægges endvidere til grund, at [K] havde påtaget sig at sikre eventuel refusion fra Sygesikring Danmark (herunder fremsende dokumentation for dødsfaldet) samt at indrykke en dødsannonce for [C] som del af betalte begravelsesopgaver. Efter det oplyste indsendte [B] dødsattesten til Sygesikring Danmark i januar 2009, og dødsannoncen i avisen var ikke korrekt.

Pressenævnet finder, at ovennævnte oplysninger kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for bedemandsfirmaet og har derfor skullet efterprøves i særlig grad, inden de blev bragt, først og fremmest ved forelæggelse for klager. Det fremgår af [B]s kommentarer i indslaget, at aftalen med [A] var uklar, ligesom bedemanden beklagede forløbet med dødsannoncen. Udsagnet "[B] har altså beholdt 7.800 kroner" er ikke korrekt, eftersom bedemandsfirmaet tilbageførte pengene til Brøndby Kommune. Da tilbageførslen omtales i udsendelsen, udtaler nævnet imidlertid ikke kritik af udsagnet. Nævnet finder herefter, at klagers kommentarer er medtaget i fornødent omfang.

[C]s vurdering "undskyld udtrykket, han er en svindler" fremstår klart som hendes kommentar på baggrund af de offentliggjorte oplysninger, og nævnet finder ikke, at Danmarks Radio herved eller i øvrigt har tilsidesat god presseskik.

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Efter det ovenfor anførte finder nævnet, at de bragte oplysninger er korrekte eller oplysninger, som i sammenhængen ikke er egnet til at påføre klager betydelig skade. [K] er derfor ikke berettiget til at få bragt et genmæle.

Afgjort den 18. august 2009

- 1) Nævnsmedlem Kaare R. Skou berigtiget til Lene Sarup den 24. august 2009, da det rettelig var sidstnævnte, der deltog i behandlingen af sagen.